

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Г. С. Ліхоносова

(ініціали та прізвище)

« 29 » серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Переддипломна практика

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування

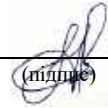
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник: Ліхоносова Г.С., д-р екон. наук, проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри канд. екон. наук, доц.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В. П. Гатило
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів вищої освіти (ЗВО):

Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Станіслав ГАЛАШКО
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Ліхоносова Ганна Сергіївна, д-р екон. наук, професор. Стаж викладацької роботи – з 2009 року; в університеті викладає, зокрема такі дисципліни:

- FinTech та фінансові інновації;
- податковий контроль підприємств аерокосмічної галузі;
- фінансовий облік і аналіз ЗЕД;
- митний менеджмент;
- маркетинговий аудит;
- біржова діяльність та фондовий ринок;
- маркетингові дослідження;
- маркетингова товарна політика;
- міжнародні фінансові розрахунки.

Напрями наукових досліджень: податкові стимули соціально-економічного розвитку; соціально-економічні важелі регулювання добробуту населення; фінансове обґрунтування нівелювання соціально-економічного відторгнення; маркетинговий інструментарій фінансового балансування.

Контактна інформація:
g.likhonosova@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	3
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	денна: 10 кредитів ЄКТС / 300 годин (СРЗ – 300); заочна: 10 кредитів ЄКТС / 300 годин (СРЗ – 300)
Види навчальної діяльності	Самостійна робота
Види контролю	Семестровий контроль – публічний захист; диф. залік
Пререквізити	FinTech та фінансові інновації; Фінансовий менеджмент; Страховий менеджмент; Фінансовий облік і аналіз ЗЕД
Кореквізити	Кваліфікаційна робота магістра
Постреквізити	Професійна діяльність за фахом

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Метою освітнього компоненту є узагальнення і вдосконалення здобутих здобувачами вищої освіти знань, практичних умінь та навичок на базі конкретного суб'єкта

господарювання (зокрема й підприємства аерокосмічної галузі), оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової реалізації, а також напрацювання фахового матеріалу для підготовки кваліфікаційної роботи магістра.

Завдання

закріплення теоретичних знань, набути вмінь та навичок, оволодіти фінансово-аналітичними інструментами, розвинути творчі здібності, безпосередня практична підготовка здобувачів ВО до самостійної роботи на посадах фахівців організацій (зокрема, підприємств аерокосмічної галузі), поглиблення та закріплення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності; формування умінь і навичок роботи за фахом, набуття досвіду організаційної роботи в колективі; ознайомлення безпосередньо на підприємстві з технікою, технологією, організацією праці й економікою виробництва; поглиблене вивчення організації та технології роботи підрозділів фіскальних органів і підрозділів підприємств, страхових компаній та фінансово-кредитних установ; надбання вмінь та навичок за напрямками майбутньої професійної діяльності; розробка й вдосконалення економічних методів аналізу, оцінки та прогнозування ефективності роботи суб'єктів господарювання, ознайомлення з питаннями управлінського контролю, стратегічного планування, управлінського та фінансового обліку; збір і підготовка матеріалів до виконання завдання кваліфікаційної роботи магістра.

Згідно з умовами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» другого (магістерського) рівня здобувачі освіти через даний освітній компонент мають здобути **компетентності**:

Загальні:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Спеціальні (фахові):

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

- СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК10. Здатність враховувати особливості фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ, що задіяні в аерокосмічній галузі та специфіку проведення досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування аерокосмічної галузі

Програмні результати навчання:

- ПРН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- ПРН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПРН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- ПРН04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПРН05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.
- ПРН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
- ПРН07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
- ПРН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- ПРН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.
- ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
- ПРН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
- ПРН14. Вміти враховувати особливості фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ, що задіяні в аерокосмічній галузі та специфіку проведення досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування аерокосмічної галузі.

4. Зміст освітньої компоненти

Тема 1. Підготовка до проходження переддипломної практики

Проведення кафедрою відповідного інструктажу здобувачів вищої освіти на об'єкт практики. Ознайомлення з запропонованими напрямками роботи суб'єкта господарювання. Проходження техніки безпеки на базі практики. Складання плану-графіку проходження переддипломної практики магістра.

Тема 2. Організаційно-методична та дослідницька робота на базі практики

Опанування організаційної структури суб'єкта господарювання. Дослідження організаційних, технічних, соціально-економічних, інформаційних взаємозв'язків всередині підрозділів. Аналіз нормативної документації та методик проведення фінансового аналізу, фінансово-аналітичних операцій, фінансових розрахунків та підготовка фінансової звітності суб'єкта господарювання.

Самостійна робота здобувача.

Тема 3. Оцінювання фінансово-аналітичного та господарського базису діяльності суб'єкта господарювання

Аналіз джерел інформації для оцінювання фінансової політики суб'єкта господарювання, проведення фінансового аналізу його господарської діяльності. Аналіз виконаних завдань і систематизація зібраних матеріалів для формування звіту.

Самостійна робота здобувача

Тема 4. Розробка напрямів вдосконалення фінансової діяльності та фінансового забезпечення в рамках бази практики

Розробка основних напрямів модернізації фінансово-аналітичної діяльності суб'єкта господарювання, надання власних пропозицій щодо покращення діяльності суб'єкта господарювання за напрямками виявлених «слабких» місць. Застосування інформаційних технологій в фінансовій, банківській, страховій діяльності суб'єкта господарювання. Оцінювання ефективності запропонованих заходів.

Самостійна робота здобувача

Тема 5. Формування звіту з переддипломної практики та підготовка до його публічного захисту

Оформлення результатів: 1) організаційно-методичної та дослідницької роботи; 2) оцінювання фінансово-аналітичного та господарського базису діяльності суб'єкта господарювання; 3) вдосконалення фінансової діяльності та/чи фінансового забезпечення в рамках бази практики у вигляді звіту з переддипломної практики магістра.

Самостійна робота здобувача

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Самостійна робота здобувачів другого рівня освіти згідно програми переддипломної практики, індивідуальні консультації.

7. Методи контролю

Проведення поточного контролю згідно графіку виконання програми переддипломної практики та публічний захист звіту з переддипломної практики.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

По завершенні терміну практики студенти подають письмовий звіт, у якому міститься описовий, розрахунковий та аналітичний матеріал, оформлений у відповідності до вимог, та оформлений щоденник практики, підписаний і оцінений керівником від бази практики та від кафедри. За структурою звіт повинен містити: титульний лист, зміст, вступ, основні розділи програми практики, висновки, список використаної літератури, додатки. До письмового звіту

додаються заповнені облікові первинні документи. Оформлення звіту проводиться у відповідності до вимог стосовно оформлення звіту з магістерської практики.

Звіт з переддипломної практики захищається студентом перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівники практики від кафедри, викладачі спеціальних дисциплін і, по можливості, керівники від баз практики. Результати захисту оцінюються за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Вміти самостійно проводити організаційно-методичну, дослідницьку роботу на базі практики згідно обраної тематики кваліфікаційної роботи магістра.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Мати набір достатніх навичок та практичних вмінь щодо самостійного розв'язання обраної тематики кваліфікаційної роботи магістра.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано володіти практичними навичками, адаптувати теоретичні знання до вимог функціонування суб'єкта господарювання, забезпечувати податковий, фінансовий, податковий облік, на підприємстві, формувати звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності; виявляти недоліки та розроблювати шляхи їхнього усунення.

9. Політика навчального курсу

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

• http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4084>

- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4084>

11. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №30. – Ст.141.
2. Податковий Кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. - № 2755- VI (зі змінами та доповненнями).
3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2010. - № 50-51. - Ст. 572.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341 // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2001 № 25-26. – Ст.131
6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 5. – Ст. 40.
7. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12. – Ст. 120.
8. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08 липня 2010 р.// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 2-3, Ст.11.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 2 березня 2000р. № 1533 // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 22. – Ст. 171.
10. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 26 червня 1997 р. № 400 // Відомості Верховної Ради України. — 1997.—№37. – Ст. 237.
11. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України.— 2004.— №50. – Ст.540.

Додаткова

1. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – Ст.102.
2. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI
3. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1576-XII.
4. Закон України «Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податку та інших обов'язкових платежів» // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 23. — Ст. 149.
5. Закон України «Про страхування» від 07.03.96 р. № 85/96-ВР // Верховна Рада України. – К. : Парламент. вид-во, 1996. – № 18. – Ст. 78.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення Пенсійним фондом України та його територіальними органами планових та позапланових перевірок платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 9 берез. 2011 р. № 233 // Офіційний вісн. України. – 2011. – № 18. – Ст. 7
7. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73.

8. Указ Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19 лютого 1994 р. №55/94 – ВР // Урядовий кур'єр. – № 17. – С.25.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
2. Законодавство України - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
3. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету - Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua>
4. Президент України - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
5. Кабінет Міністрів України - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Рада національної безпеки і оборони України - Режим доступу: <http://www.rainbow.gov.ua/>
7. Міністерство освіти і науки України - Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
8. Міністерство праці та соціальної політики України - Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>
9. Державна Фіскальна Служба України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>
10. Міністерство фінансів України - Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
11. Антимонопольний комітет України - Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua>
12. Державна казначейська служба України - Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
13. Пенсійний фонд України - Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua/>
14. Рахункова палата України - Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>